

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Světová ekonomika

Jádrové a periferní oblasti

Území s vysokou koncentrací obyvatelstva a výroby označujeme jako tzv. **jádrové oblasti**. Jsou hlavními centry průmyslu, dopravy a služeb. Vznikala v oblastech s výhodnými přírodními podmínkami, např. u pobřeží, na dopravně využívaných řekách, v místech těžby nerostných surovin. Největší jádrové oblasti přesahují v současnosti svým významem hranice jednotlivých států i kontinentů.

Nejvýznamnější jádrové oblasti najdeme v Evropě, Severní Americe a v Asii. Patří k nim oblast střední Anglie, Benelux (např.: Randstadt Holland), Paříž a sever Francie, Porýní a Porúří v Německu, Pádská nížina v Itálii, Hornoslezská pánev v Polsku, SV USA (oblast od Bostonu po Washington), Kalifornie (San Francisco, Los Angeles, San Diego), japonský ostrov Honšú (Tókjó, Kóbe).

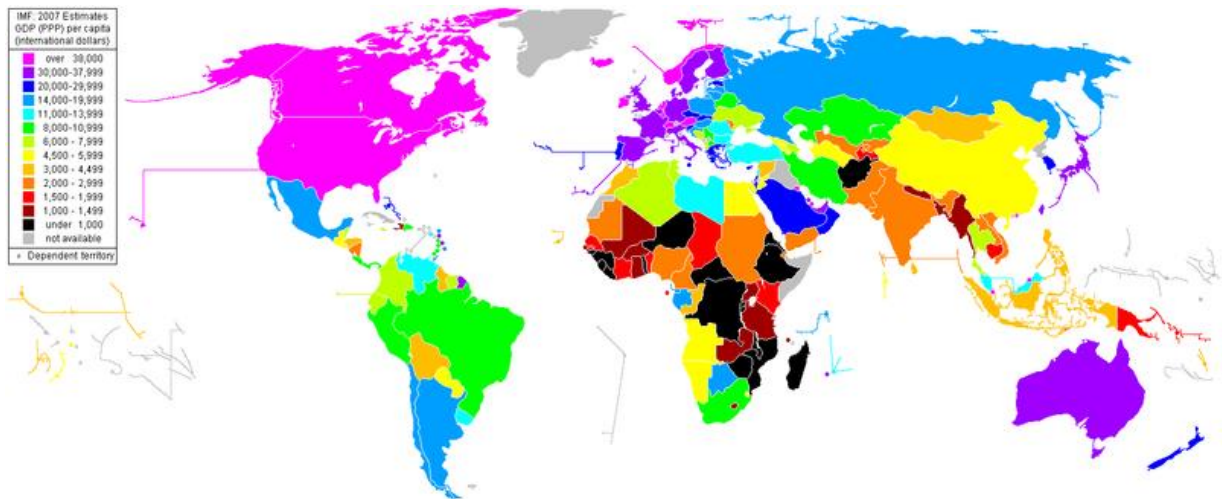
Periferní (okrajové) oblasti jsou kvůli nevýhodným přírodním podmínkám řídce osídleny. Lidé zde žijí tradičním způsobem života na nižší ekonomické úrovni. Oblasti s extrémními přírodními podmínkami pak nejsou osídleny vůbec.

Rozdíly v hospodářské vyspělosti zemí

Mezi zeměmi současného světa existují značné rozdíly v úrovni jejich hospodářského rozvoje. Vyspělost států můžeme posuzovat podle úrovně **HDP** (souhrn všech hodnot vytvořených na území daného státu). Udává se zpravidla v **nominální hodnotě** (tj. v přepočtu na americké dolary) a to buď v **celkovém objemu za celý stát** nebo v **přepočtu na jednoho obyvatele**. Může se také udávat v tzv. **paritě kupní síly**.

Vyspělost států světa posuzujeme také podle **sektorové struktury hospodářství**. S rostoucí vyspělostí států klesá význam primárního sektoru a postupně i sekundárního sektoru ve prospěch terciéru. Nejvyspělejší státy světa (vyspělé státy EU, USA, Japonsko) se již nacházejí v tzv. **postindustriálním období**. Zaměstnanost v zemědělství je kolem 3% ekonomicky aktivních obyvatel, v průmyslu kolem 25% (jedná se především o moderní odvětví lehkého průmyslu, např. strojírenského, klesá význam oborů těžkého průmyslu, např. hutnictví), většina obyvatel je pak zaměstnána ve službách.

Vhodnými zdroji informací o ekonomice jednotlivých zemí jsou např. odkazy: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/rankorderguide.html>, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html#us>

Obr 1.: HDP ve světě v roce 2009 dle nominální hodnoty a parity kupní síly

zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:GDP_nominal_per_capita_world_map_IMF_2009.png

Státy lze členit též podle jejich vybavenosti přírodními zdroji (nerostné suroviny, vodní zdroje, podmínky pro zemědělství) na vyspělé státy dobře vybavené přírodními zdroji (např.: Kanada, USA, Rusko, Austrálie), vyspělé státy špatně vybavené přírodními zdroji (např.: většina států Evropy, Japonsko), chudší státy dobře vybavené přírodními zdroji (např.: státy JZ Asie, severní Afriky, Latinské Ameriky, Čína) a chudší státy špatně vybavené přírodními zdroji (např.: státy JV a V Asie, subsaharské Afriky).

Použité zdroje:

BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.

BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN.

Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství. Praha:

Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.

MATĚJČEK, Tomáš a kol. *Malý geografický a ekologický slovník*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-86034-68-3.

SBW01F. Soubor:GDP nominal per capita world map IMF 2009.png. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- 2011, [cit. 2014-09-17]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:GDP_nominal_per_capita_world_map_IMF_2008.png

Odkazy:

HDP:

<http://www.zemepis.com/ps.php>

<http://world.bymap.org/GDP.html>

<http://world.bymap.org/GDPGrowthRates.html>

http://www.google.cz/publicdata/overview?ds=d5bncppjof8f9_&ctype=l&strail=false&bcse=d&nselm=h&hl=cs&dl=cs

Obyvatelstvo a ekonomika:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-actbook/rankorder/rankorderguide.html>

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html#us>

HDP států Evropy:

<http://apl.czso.cz/ode/index.htm>

<http://apl.czso.cz/pll/eutab/grafy.eurostat?pkod=tsieb010>